

1337 (1921) yÄ±lÄ±nda Menemen'de doÄŸdu.BabasÄ± HacÄ± Kamil Ef.annesi ÄŸevkiye hanÄ±mdÄ±r.BabasÄ± Manisa'dan Mene men'e gÄŸÄŸ edip yerleÄŸmiÄŸtir.Annesi ise Filibe'den gÄŸÄŸ eden HacÄ± Ä°mam sÄ¼alesindendir.Baba HacÄ± Kamil tarihte geÄŸen bir TÄ¼rk boyu olan Kuman'lardan olduÄŸu iÄŸin Efendi Hazretleri sonradan KumanlÄ±oÄŸlu soyadÄ±nÄ± almÄ±ÄŸtÄ±r.

Ä°lkokulu Meneme'de,ortaokulu KarÄŸÄ±yaka'da okudu.AskerliÄŸine kadar ticaretle uÄŸraÄŸtÄ±.Askerlik dÄŸnÄ¼ÄŸÄ¼ Menemen' de HelvacÄ± ailesinden Adil Efendi ve Emine HanÄ±mÄ±n bÄ¼yÄ¼k kÄ±zlarÄ± Asiye HanÄ±mla evlendi.HayatÄ±nÄ±n sonuna kadar mut luluk iÄŸinde geÄŸen evliliklerinden Ä¼ÄŸ ÄŸocuklarÄ± dÄ¼nyaya geldi.KÄ±zÄ± ÄŸadan Ä°zmir OlgunlaÄŸma EnstitÄ¼sÄ¼'nÄ¼,bÄ¼yÄ¼k oÄŸlu Hasan Fehmi,Libya Ä°niversitesinin Arap Dili ve Ä°slam EtÄ¼dleri FakÄ¼ltesi'nde bitirdiler.KÄ¼ÄŸÄ¼k oÄŸlu Kamil,Ege Ä°niversitesi TÄ±p FakÄ¼ltesi'nde Prof.Dr.olarak gÄŸrev yapmaktadÄ±r..Hayatta iken ÄŸocuklarÄ±nÄ± evlendirmiÄŸ mÄ¼rÄ¼vvetlerini gÄŸrmÄ¼ÄŸtÄ¼r.

Ehl-i turuk olan babasÄ±yla camiye giderve dini sohbetlere katÄ±lan Efendi Hazretleri tasavvufu ilimlerden bÄ¼yÄ¼k zevk alÄ±rdÄ±.askerliÄŸini Ä°stanbul-EminÄŸnÄ¼ Askerlik ÄŸubesinde yaparken HÄ¼seyini tarikatÄ±nÄ±n ÄŸeyhlerinden Seyyid Ä°sme tullah Efendi'yi tanÄ±dÄ± ve dergahÄ±na katÄ±lÄ±p sevilen bir mÄ¼ridi oldu.Burada Ehl-i Beyt aÄŸkÄ± ve muhabbetine gÄŸnÄ¼l veren Efendi Hazretleri askerlik dÄŸnÄ¼ÄŸÄ¼ babasÄ±nÄ±n da ÄŸeyhi olan Hasan Fehmi Efendi Hazretlerinden Ä°lm-i Tevhid'i tahsil etmeye baÄŸladÄ±.Ä±ocukluÄŸundan beri hiÄŸbir kÄŸtÄ¼ alÄ±ÄŸkanlÄ±ÄŸÄ± olmayan Efendi Hazretleri Tevhid'e gÄŸsterdiÄŸi bÄ¼yÄ¼k sada kat ve samimiyetle mÄ¼rÄ¼didinin gÄŸnlÄ¼nÄ¼ fethetmiÄŸ,kendisinde ehl-i kemalin niÄŸanelerini gÄŸren ÄŸeyhi dikkatle Ä¼zerine eÄŸilip genÄŸ ve cevval salikini yetiÄŸtirmek iÄŸin her tÄ¼rlÄ¼ ÄŸabayÄ± sarfetmiÄŸtir.Yerine kimi bÄ±rakacaksÄ±n? diye soran ihvanÄ±na:

-Menemen'de KitapÄŸÄ± ahmed adÄ±nda bir genÄŸ var,Onu yetiÄŸtiriyorum.O'nu gÄŸrÄ¼p tebrik edebilirsiniz.Bana vekalet edecek olan Allah'Ä±n izniyle O'dur,cevabÄ±nÄ± vermiÄŸtir.Bunun Ä¼zerine aÄŸÄ±klarÄ±ndan biri kalkÄ±p Menemen'e gelerek Efendi Hazretlerini bulmuÄŸ ve O'na:

MÄ¼jdeler sana Ey Hak Dostu!HakkÄ±n halifesinin teveccÄ¼hÄ¼ne ve takdirine layÄ±k oldun.Seni tebrik eder,muvaffa

kiyetler dilerim,ellerine sarÄ±lÄ±pO'nu hararetle kucaklamÄ±ÄŸtÄ±r.Daha kendisine hilafet verilmeyen Efendi Hazretleri; Ben nasÄ±l olur da efendimin sevgisine,muhabbetine layÄ±k olabilirim,diyerek bundan sonra bÄ¼tÄ¼n gÄ¼cÄ¼yle telkin ettiÄŸi Tevhid'e daha sÄ±kÄ± sarÄ±ldÄ±,ÄŸyle bir hale geldi ki,gece gÄ¼ndÄ¼z Efendisinin aÄŸk ve sevgisiyle yanÄ±p tutuÄŸtu.Menemen'

den trenle,otobÄ¼sle Efendisine gitmeyi ar kabul eden Efendi Hazretleri Ä°zmir'e ÄŸeyhine defalarca yaya giderdi.Bunun farkÄ±na varan Hasan Fehmi Efendi: Bir daha yaya gelmeyeceksin,der,kendisindeki bu sadakat ve samimiyetinde zirveye ulaÄŸtÄ±ÄŸÄ±nÄ± gÄŸrÄ¼r,kÄ±sa zamanda meratib ve makamat-Ä± Tevhid'i hatmettirir.Bir akÄŸam Menemen'de bÄ¼tÄ¼n ihvanÄ± toplayan Efendisi,babasÄ± HacÄ± Kamil'in de bulunduÄŸu bu cemiyette kÄ±sa bir sohbetten sonra yerine Ahmed Efendi Hazretlerini halife tayin ederek;

-ÄŸimdiden sonra dersi ve sohbeti Ahmet Efendi'den alacaksÄ±nÄ±zdedi.O anda bÄ¼tÄ¼n ihvan ayaÄŸa kalkarak kendisini tebrik edip,ellerini ÄŸptÄ¼ler.Efendi Hazretleri'ni daha beyatÄ±nÄ±n ilk gÄ¼nlerinde efendisinin divanlarÄ±nÄ± ezberlerken gÄŸrÄ¼ yoruz.OnlarÄ± derleyip ilk baskÄ±sÄ±na HacÄ± Abdurrahman Fedai Hazretlerinin Risale-i Vehbiyye'siyle birlikte hazÄ±rlayan ve bastÄ±ran yine kendileridir.

1951 de efendisinin Hak'ka vusletinden sonra Melamet'in bÄ¼tÄ¼n ÄŸzelliklerine ve inceliklerine hassasiyetle dikkat eden Efendi Hazretleri,ÄŸeriat-Ä± Muhammediye ÄŸlÄ¼ÄŸÄ¼leri iÄŸerisinde ÄŸmrÄ¼nÄ¼n sonuna kadar Tevhid'e hizmetinden bir an bile geri durmadÄ±.Efendisi,vusletinden az ÄŸnce Ahmed Efendi Ezretlerine ÄŸu unutulmaz Ä¼ÄŸ cÄ¼mleyi nasihat etmiÄŸtir: 1-OÄŸlum Ahmed!ÄŸeriat-Ä± Muhammediye'den ayrÄ±lmayacaksÄ±n. 2-Ä°hvan arasÄ±nda tefrika(ikilik) yaratmayacaksÄ±n. 3-NasÄ±l

aldıysan Allah'la vereceksin. Efendisinin bu sohbetini kendisine rehber edinen Efendi Hazretleri bunu daima ihvanına telki etmiş, Azeriattan uzaklaşan hiçbir ihvana asla rübet etmemiştir. Menemen'den Karşıyaka'ya 1956 yılında taahhüdü olan Hasan Fehmi'yi 1960'da İzmir İmam Hatip Okulu'na yazdırdı. 1967'de mezun olan oğlunun Libya'da yüksek tahsil yapmasını sağladı. İmam-Hatip Okulu 5.sınıfı iken bu kerre oğlunu, halifesi Âzemikler Camii İmam-Hatibi Hacı Sabri Efendi'ye intisab ettirip, murakabesi altında meratib ve makamatı Tevhid'i zevk ettirerek kendi hilafelerinin de müahedeleriyle hilafet görevini verdi. Karşıyaka'ya taahhüdündan sonra ilm-i Tevhid'e layık hizmet edebilmek için, ilme irfana gerekçesini verdi. İyiden hoca efendileri beyata aldı. Onlarla ve ihvanının kemal ile yetimleri için, gecesini gündüze katarak, mümtaz ve nezih bir topluluk meydana getirdi. Yaptıkları sohbetlerde bulunanlar tahsil farklarına rağmen rümen kendine şeker, ilm-i Ledün zevklerini müsbet ilimle de sıksı yüksek tahsili tabakaya bile hayretlere dâirlerdi. Her zaman doğruyu söylediler, doğru söylemeyi öğüttiler. İmni, bütün işeyletleriyle ihvanın geniş nesline emredencesine tavsiye eder, bunun zerinde öğnelme ve sarsarla dururdu. Öndüğü davayı inandıracak güce her zaman sahipti. Bütünün gücü Tevhid'den, bütünün bilgisini de Âyehinden aldı. Defalarca ifade ederdi. Bunu Allah'la dâirdeyiz: "**Göklerde klerim seninle**

Bildiklerim seninle

Kesret vahdet senindedir

Seninle AHMED Âyehim. Millî konularda da bir deha idi. Bu konulardan Vatan Sevgisi'ni iplerken "Vatanımız iman, imamız vatan kemal bulmaz" der ve vatanı sevmenin imandan geldiğini her zaman dile getirdi. Âlim ve irfan erbabın hizmet etmekten sonsuz zevk alardı. Cemiyetimizin bugünkü seviyeye gelmesindeki büyük rolü hep O'nun bu mümtaz tutumundan ileri gelmektedir.

Evlad yetiştirmenin ne denli kıymeti haiz olduğunu bilen Efendi Hazretleri, onlarla buldukları zamana göre yetiştirilmesini isterdi. Bu sebeple damadı Kemal Aydın'ın Tıp Fakültesinde okumasına izin vermedi, muvaffak olması için tüm imkanlarını seferber etmiştir. Mezunuyetinden sonraki müteahhüsüne de ayrı uygulamayı yapmayı istedi. Daha önce, kızının ve oğullarının yetimliğindeki gayret de sonsuzdur. Onlarla hem müsbet hem dini ilimlerle mücehhez olması yanında tasavvufi yoldan de kemale ermeleri için gecesini gündüze katmış, şaba şabına şaba harcamıştı. Ve Allah'ın izniyle onlarla Hak yola hizmet eden birer nefer yapmayı istedi. Kızın, hanım ihvanlara sadece sohbet etmekle kalmayıp, onlara İslam emirlerini, ayrıca Kur'anı Kerim okumayı öğretilmektedir.

Efendi Hazretleri kendi evlatlarına olduğu gibi dostlarına da evlatlarına ayrı gaye ile yetiştirmeye çalışmıştı. Onlarla, İslam ahkâmı ile yürümüştü, kızlarına İslam öğretimi ve bilyele erkek çocuklarıyla birlikte yüksek tahsil yapmalarını istemiştir. Ahkâmı İlahiyeden uzak kalanların akbetlerinin iyi olmayacağını ileri sürmüş, İlahî ile iyyaret etmiş, dahayatta iken o kimselerin dâirde acı neticeleri müahede etmiştir. İslam emirlerine balyı kârlı kârlıne bir balyı kârlı İyekte hişbir zaman dâirde memi, daime medenice, olgunca, ilme irfana sargın olarak bu görevi benimsemiş, uygulanmasını istemiştir. Bu hususta olduğu gibi, her hususta tavizden kaçınmış, kesin kararlı hareket etmiştir. Efendi Hazretleri bir Hak yolcusunun kemale gelmesi için Allah'la noktaları öğnelme binaen daima tekrarlardı: 1-Sadakat sahibi olmak 2-Sehavet sahibi olmak 3-Cesaret sahibi olmak Öndüğü Tevhid'e ve onu öğretilene balyı olmak, bu iyyin temel yartıdır. Öndüğü sonra eli aşık olmak gerekir. Dâirene yardım etmek, fakirin elinden tutmak, muhtacı güzetmek, kanayan yarayı, akan güzye dindirmek cümlert kiyyilerin iyyidir. Bilye yapanlar büyükler ve mutlu olur. Bunlar bu öğzelliklerini cesaretle sısleyeceklerdir. Herhangi bir dostumuz

korkmadan "Ben mÃ¼minim,ben derviÅim" diyebilecek kadar cesur olmalÃ±,derdi.YÃ¼ce davalarÃ±n devamÃ±,gerÅekten ona gÃ¼nÃ¼l verenlere baÅÃ±.Samimiyet ve teslimiyet ikilisi devamiyeti saÅlayan unsurlarÃ±r.Efendideki samimiyet,mÃ¼riddeki teslimiyetle birleÅince her tÃ¼rlÃ¼ engel aÅÃ±lÃ±r.Ve amaca varÃ±lÃ±r.Uzun yÃ±llar hizmet etmiÅtir Efendi hazretleri ilm-i Tevhid'in yayÃ±lmasÃ± iÅin.KazandÃ±Å baÅarÃ±yÃ± samimiyetine borÅlu olduÅuna defalarca anlatÃ±rdÃ±.Allah da kendisine teslimiyeti bol olanlarÃ± ihsan etmiÅtir.Bunlardan bir ve birincisi olan HacÃ± Sabri Efendi,Efendi Hazretlerinin daima yanÃ±nda olmuÅ,O'nu her yÃ¼nÃ¼yle desteklemiÅ,her yerde dayanaÅÃ± olmuÅtur.Bu nedenle Efendi Hazretleri kendisi iÅin: "HacÃ± Efendi! Sen bu hakikatÃ± kavramasaydÃ±n,ben muvaffak olamazdÃ±m ve dolayÃ±sÃ±yla bu tarif ve telkiden vazgeÅerdim" diyerek HacÃ± Sabri Efendinin bu yoldaki ehemmiyetini belirtmiÅtir.AynÃ± ifadeleri evladÃ± iÅin de kullanan Efendi Hazretleri,yÃ¼ce inanÃlarÃ±n ailece kucaklandÃ±Å vakit devam edebileceÅini iÅaret ederdi.

Evi,sohbet meclisidir.Gelen dostlarÃ±nÃ± orada karÅÃ±lar,Hak sohbetini muhabbetini yapar,irÃ±ad iÅin bir an bile hizmetten geri durmazdÃ±.Ã±alÃ±ÅmÃ±Å,ÃabalamaÅ vatan millet ve Allah yolunda nesi varsa feda edercesine didnmiÅ,her yerde her zaman Tevhid'in yaÅanmasÃ± iÅin gayretini esirgememiÅ ve ÅaÅÃ±ldÃ±Å yÃ¼ce mekana gÃ¼nÃ¼l huzuru ile gitmiÅtir.HakkÃ±n (Ã°rcii) hitabÃ±na vatanÃ±n,milletin birlik ve selameti iÅinyaptÃ±Å muhabbet esnasÃ±ndabir Cuma gÃ¼nÃ¼ mazhar dÃ¼ÅÃ¼p,YÃ¼ce Dost'a gÃ¼ler yÃ¼zle "Ben vazifemi yaptÃ±m.Mutluyum" diye diye kavuÅmuÅtur. Allah,himmatini Ã¼zerimizden ayÃ±rmasÃ±n.Amin... Her cemiyet,lideri Ã¼nce sarsÃ±ntÃ± geÅirir.Fakat Efendi Hazretleri ileri gÃ¼rÃ¼Ã¼le iÅin ile bu tehlikeyi Ã¼nlemiÅ,daha hayatta iken dostlarÃ±nÃ±n yapmalarÃ± gereken hususlarÃ± Ã¼tleyerek onlarÃ± bir ÅatÃ± ve bir hedef altÃ±nda toplamayÃ± baÅarmÃ±ÅtÃ±r.Bizzat kendisi yerine gÃ¼rev Ã¼stlenecek beÅ zatÃ± (Hak dostunu) tayin etmiÅtir.Bunlardan HacÃ± Sabri SOYYÃ°Ã°T, oÃ¼lu Hasan Fehmi KUMANLIOÃ°LU,damadÃ± Kemal AYDIN Ã°zmir-KarÅÃ±yaka'da,HafÃ±z Ahmed SOYYÃ°Ã°T Ã°stanbul'da ve YaÅar Ã°LASLAN Konya'da hizmetlerini sÃ¼rdÃ¼rmektedirler.VuslatÃ±ndan sonra aynÃ± hizmetin HacÃ± Sabri Efendi tarafÃ±ndan yÃ¼rÃ¼tÃ¼leceÅini beyan etmiÅtir.Vuslat tecellisinde hiÅbir sarsÃ±ntÃ± geÅirmeyen Efendi Hazretlerinin cemiyeti aynÃ± Åevk ve heyecanla,aynÃ± dÃ¼zen ve dÃ¼ÅÃ¼nce iÅinde sohbet ve muhabbetlerine devam etmektedir.Bir yerden emir alÃ±nmakta,merkeziyete baÅÃ± kalÃ±nmaktadÃ±r.Ã°zmir,Ã°stanbul,onya,Denizli,Adana,BalÃ±kesir,Bursa,Trabzon, Merzifon,Ankara ve daha diÅer bÃ¼lgelerde bulunan ihvanlar hep bir yerden Efendi Hazretlerinin otaÅÃ±ndan feyiz ve ilhamlarÃ±nÃ± almaktadÃ±rlar.Hepsi aynÃ± zevk ve neÅeyi terennÃ¼m,aynÃ± havayÃ± teneffÃ¼s etmektedirler.Hasan Fehmi DivanÃ± (3.baskÃ±) ile Erkan-Ã± Hac ve Ã°lham-Ã± Ka'be adlÃ± eserler ihvana hizmet etmek iÅin ÅÃ±karÃ±lmÃ±ÅtÃ±r.Efendi Hazretlerinin bu divanÃ± ile birlikte daha nice eser inÃ¼allah ileride hizmet iÅin sunulacaktÃ±r.Hak iÅin susuyanlara Hak Åerbeti iÅirilecek tir.Efendi Hazretleri divanlarÃ±nÃ± yanÃ±nda evlatlarÃ± ve dostlarÃ± iÅin irÃ±ad mektuplarÃ± yamÃ±Å bantlara sohbet etmiÅtir.

Bunlar da ihvanÃ±n hizmetine sunulacaktÃ±r.Bu hususta azmimiz sonsozudur. Hak iÅin efendiler arasÃ±nda da birlik ve beraberlik ruhunun tecellisi iÅin sonsuz gayretler sarfeden Efendi Hazretleri 28.7.1978 Cuma gÃ¼nÃ¼ Hak'ka yÃ¼rÃ¼mÃ¼Å ve ertesi gÃ¼n KarÅÃ±yaka-SoÅukkuyu KabristanÃ±na defnedilimiÅtir. Allah'Ã±n rahmeti O'nun,O'nun himmeti de bizim Ã¼zerimizden eksik olmasÃ±n.Amin....Ve selamÃ¼n alel'mÃ¼rselin vel'hamdÃ¼ lillahi rabbil'alemin....

Bu Sayfanýn Geldiði Adres

Tasavvuf DerneÄŸi:

<http://www.tasavvufdernegi.com>

Bu Sayfanýn Adresi:

<http://www.tasavvufdernegi.com/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=136>